

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 886/2521

ห้างหุ้นส่วนจำกัดโรงรับจำนำ ส. อนุเคราะห์ กับพวกโจทก์ กรมตำรวจ กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.โรงรับจำนำ พ.ศ. 2505 มาตรา 24

ย่อ / หลักกฎหมาย

โรงรับจำนำต้องคืนทรัพย์สินจำนำแก่เจ้าของ โดยเรียกให้ชำระหนี้จำนำไม่ได้ เมื่อรับจำนำไว้โดยแม้จะไม่รู้แต่ควรรู้ว่าทรัพย์สินจำนำนั้นได้มาโดยการกระทำความผิดเครื่องพิมพ์ดีดของจำเลยร่วมถูกลักไป 16 เครื่อง ศาลลงโทษผู้ลักไปแล้วโจทก์รับจำนำเครื่องพิมพ์ดีดหลายครารวม 16 เครื่อง โจทก์ถูกฟ้องฐานรับของโจร ศาลยกฟ้องเพราะไม่พอฟังว่าโจทก์รู้ว่าเป็นทรัพย์สินที่ถูกลักมา จำเลยร่วมได้รับคืนเครื่องพิมพ์ดีดไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์ที่ขอให้จำเลยใช้คืนเครื่องพิมพ์ดีด หรือใช้ราคาที่ได้รับจำนำไว้โจทก์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยข้อกฎหมายว่า "ต่อมาพนักงานสอบสวนยึดเครื่องพิมพ์ดีดทั้ง 16 เครื่อง ได้จากโรงรับจำนำของโจทก์ที่ 1 แล้วได้มอบให้พันตรีบุญเชิดสุมาตรา จำเลยที่ 3 ไปเก็บรักษาไว้จนกว่าคดีจะเสร็จสิ้นหรือไถ่ของคืน และได้จับกุมนายสนั่น ศิริวิติ กับสืบทิสุนทร วิริยะชูศรี ดำเนินคดีในข้อหาลักทรัพย์ศาลอาญาได้พิพากษาเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2517 ให้จำคุกนายสนั่น ศิริวิติและสืบทิสุนทร วิริยะชูศรี คนละ 3 ปี เครื่องพิมพ์ดีด 16 เครื่องของกลางให้คืนผู้เสียหาย และพนักงานสอบสวนได้จับกุมโจทก์ที่ 2 ในคดีนี้ ดำเนินคดีในข้อหารับของโจร ศาลอาญาพิจารณาแล้ววินิจฉัยว่า พฤติการณ์ต่าง ๆ ที่โจทก์นำสืบยังไม่พอที่จะรับฟังได้ว่า จำเลย (โจทก์ที่ 2 ในคดีนี้) รับจำนำเครื่องพิมพ์ดีดของกลางไว้โดยรู้ว่าเครื่องพิมพ์ดีดของกลางนั้นได้มาจากการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์จึงลงโทษตามฟ้องโจทก์ไม่ได้ พิพากษายกฟ้องโจทก์ เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2518 แต่ให้ชั่งจำเลยไว้ในระหว่างอุทธรณ์ ปรากฏตามคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 7730/2517 และที่ 8060/2518 คดีถึงที่สุดทั้งสองคดี โดยไม่มีฝ่ายใดอุทธรณ์ต่อมา โจทก์ทั้งสองจึงมาฟ้องคดีนี้เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2519 เรียกเครื่องพิมพ์ดีดของกลาง

คำพิพากษา

16 เครื่องคืนคดีมีประเด็นว่า โจทก์จะฟ้องขอให้ศาลบังคับให้จำเลยและจำเลยร่วมคืนเครื่องพิมพ์ดีด 16 เครื่องที่โจทก์รับจำนำไว้ หากคืนไม่ได้ก็ให้ใช้ราคาได้หรือไม่ ตามพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. 2505 มาตรา 24 เดิม ซึ่งเป็นกฎหมายใช้บังคับอยู่ในขณะที่โจทก์รับจำนำเครื่องพิมพ์ดีดพิพาท 16 เครื่องบัญญัติว่า "ผู้รับจำนำต้องคืนทรัพย์สินจำนำให้แก่เจ้าของโดยจะเรียกให้เจ้าของชำระหนี้ที่เกิดจากการรับจำนำทรัพย์สินนั้นมิได้ ในกรณีต่อไปนี้ (1)... (2) ผู้รับจำนำได้รับจำนำทรัพย์สินไว้โดยรู้หรือมีเหตุอันควรรู้ว่า ทรัพย์สินจำนำนั้นได้มาโดยการกระทำความผิดปรากฏว่า ในคดีของศาลอาญาหมายเลขแดงที่ 8060/2518 ซึ่งพนักงานอัยการได้เป็นโจทก์ฟ้องโจทก์ที่ 2 ในคดีนี้เป็นจำเลยในข้อหารับของโจร เครื่องพิมพ์ดีดพิพาท 16 เครื่อง ศาลอาญาได้วินิจฉัยแต่เพียงว่าพฤติการณ์ต่าง ๆ ยังไม่พอที่จะรับฟังว่า จำเลย (โจทก์ที่ 2 ในคดีนี้) รับจำนำเครื่องพิมพ์ดีดของกลางไว้โดยรู้ว่าเครื่องพิมพ์ดีดของกลางนั้นได้มาจากการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ จึงลงโทษจำเลยตามฟ้องโจทก์ไม่ได้ ปัญหาวินิจฉัยจึงมีว่า โจทก์ได้รับจำนำเครื่องพิมพ์ดีดพิพาท 16 เครื่องไว้โดยมีเหตุอันควรรู้ว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิด

หรือไม่" ฯลฯ"ตามข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ ดังที่ได้วินิจฉัยมา จึงเชื่อว่าโจทก์ได้รับจำนำเครื่องพิมพ์ดีดพิพาทรวม 16 เครื่อง ของกองทัพบกจำเลยร่วมไว้โดยมีเหตุอันควรรู้ว่า เป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำผิดโจทก์ต้องคืนเครื่องพิมพ์ดีดดังกล่าวให้แก่จำเลยร่วมซึ่งเป็นเจ้าของ และจะเรียกร้องให้จำเลยร่วมชำระหนี้ที่เกิดจากการรับจำนำทรัพย์สินนั้นไม่ได้ ตามพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. 2505 มาตรา 24 ดังกล่าวข้างต้น เมื่อพนักงานสอบสวนในบังคับบัญชาของจำเลยที่ 1 มอบเครื่องพิมพ์ดีดพิพาทให้จำเลยที่ 3 เจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นหน่วยงานของจำเลยร่วมผู้เป็นเจ้าของเครื่องพิมพ์ดีดพิพาทไปโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว โจทก์จึงไม่มีอำนาจมาฟ้องให้จำเลยและจำเลยร่วมรับผิดชอบ"พิพากษายืน

องค์คณะ

ชลุตม์ สวัสดิ์ทัต · ประภาศน์ อวยชัย · พัลลภ สัมโขบล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/886/2521>